

וארטים לפרשת השבוע

יב א. לך לך .. אל הארץ אשר אראך. אומר רש"י לא גילה לו הארץ מיד כדי לחבבה בעיניו ולתת לו שכר על כל דיבור ודיבור. וכע"ז הביא במדרש לתת לו שכר על כל פסיעה ופסיעה. ולפ"ז י"ל שלכן לא גילה לו את הארץ מיד, כי אם היה מגלה לו להיכן הולך אז ההליכה היתה הכשר מצווה, וכעת שלא גילה ההליכה עצמה היא מצווה ולכן מגיע שכר על כל פסיעה ופסיעה. רבי ברוך בער מקמניץ.

יב ב. ואגדלה שמך. פרש"י ואגדלה שמך זהו שאומרים אלוקי יעקב. נראה לומר בביאור הדברים דהנה הקב"ה אמר ליעקב לא יקרא שמך יעקב אלא ישראל, ואילו אנו אומרים אלוקי יעקב ולא ישראל, והטעם בזה הוא משום שהאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב הם יג אותיות כנגד יג מידות. ואילו היו אומרים אלוקי ישראל זה היה יוצא יד אותיות. לכן כשהקב"ה אמר לאברהם **אגדלה שמך** לאברהם אך זה יסתדר? רק ע"י שיאמר אלוקי יעקב, וזהו שאומר רש"י ואגדלה שמך זהו שאומרים אלוקי יעקב. **ויש להוסיף כאן** את דברי הגר"א שיאלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב, ביחד זה 26 כנגד שם הוי"ה, ואילו היו אומרים אלקי ישראל היה יוצא יותר מהו-ה, ולא הורדנו את הוי"ו מ'ויאלקי יעקב כי כללי הדקדוק לכתוב 'ויאלוקי. אומר הגר"א שדבר זה מרומז בהפטררה 'למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' ומאלוקי משפטי יעב'ו. והיינו למה אומר אלוקי יעקב והקב"ה דיבר לומר אלוקי ישראל? י"ל כדי שלא יסתור שם הוי"ה שהוא 26, ולמה לא אומרים אלוקי יעקב וכך ישאר שם הוי"ה י"ל כי משפטי הדקדוק יעברו, וזהו שנאמר ומאלוקי משפטי הדקדוק יעברו. **עוד רמז** לענין זה הנה האבות הם יג אותיות, והאמהות שרה רבקה רחל ולאה ג"כ יג אותיות סה"כ 26 אותיות כמנין הוי"ה, וכתב הר"ן השלחן עפ"י משכתוב לו"ל ה שהיה לנו יאמר נא ישראל, והיינו שלולי שרצינו את שם השם באבות (26 אותיות) אז יאמר נא ישראל והיינו שהיינו אומרים אלוקי ישראל.

שם. והיה ברכה. אפשר לבאר את הברכה הזאת כך: הנה מציונו בברכות שכל ברכה שהיא בלי שם ומלכות (שאין בה המילים מלך העולם) אינה ברכה אד"כ סמוכה לברכה שהיא בשם. והקשו שם בתוס' דא"כ כל שמו"ע אינו ברכה כיוון שלא כתוב בה מלך העולם כלל; ותירצו כיוון שאברהם המלך את הקב"ה על העולם אז המילים אלוקי אברהם זה כמו מלך העולם. ולפ"ז מובנים היטב המילים והיה ברכה, שהקב"ה אמר לאברהם אתה תהפוך את הברכה לברכה ע"י שיאמרו אלוקי אברהם. מאוצרותינו הנפלאים של הבחור המופלג מגאוני ושקדני עולם התורה שמעון משה מלמד שליט"א. (מתפארתה).

יב ט. ויסע אברהם הלחך ונסוע הנגבה. פרש"י כל מסעיו הנגבה ללכת לדרומה של אר"י וגו' להר המוריה שהיא נחלתו. וצ"ע מדוע הר המוריה נקראת נחלה של אברהם? וי"ל עפ"י דאיתא בתנחומא וירא כב על הפסוק וירא את המקום מרחוק וכתוב בהר ה' וירא בתחילה מקום ולבסוף הר? אלא שאברהם ראה את מקום המקדש שהוא היה בעמק, ואמר אי"ז מכבודו של מקום שיבנה ביתו בעמק, והתפלל ונעשה הר. ואי"כ י"ל לדכך הוא נחלתו על אברהם כי נבאר על ידו שהוא עשה את זה להר בתפלתו ולכן קנאן להיות שלו (רש"י יד יט) משא"כ שאר חלקי הארץ עדיין לא עשה בהם שום קניין להיות שלו. ולפ"ז החת"י שמתרג' עוד קצתהו דיש להקשות איך אברהם אחינו לקסן בנה מוצב בהר המוריה הלא אמרינן עי"ז דכל הר בארץ ישראל בידוע שיש עליו ע"ז? אלא י"ל דמכיוון דהוא עשה את ההר, לא היו יכולים לאוסרו ע"י ע"ז דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו. ר"נ גשטטנר.

יב יח-יט. למה לא הגדת לי כי אשתך היא. למה אמרת אחותי היא. יש להקשות דלכאוי יש כאן כפילות בשאלה: א. למה לא אמרת כי אשתך היא. ב. למה אמרת אחותי. והל"ל רק למה לא אמרת אשתך היא? וי"ל דמצינו במגילת אסתר שמדרכי צוה על אסתר שלא תגיד את עמה ואת מולדתה, והטעם בזה כדי שיחשוב אחשוורוש שהיא ממשפחה בזויה ויימנע מלשאתה. ועל זה כעס פרעה, שהיה לאברהם לומר על שרה שהיא אינה אשתו בלי להוסיף 'אחותי היא', שאז ממילא פרעה היה מנע מלהנישא לה, כי אולי היא ממשפחה בזויה. וע"י שהוסיף ואמר אחותי היא, גילה שהיא ממשפחה מכובדת ולא היתה סיבה לפרעה להמנע מלהנישא לה, וע"י הוא התלונן.

יג ח. כי אנשים אחים אנחנו. אומר רש"י קרובים, ודומים בקלסתר פנים. יש להקשות מה ראה להוסיף הטעם שדומים בקלסתר פנים? וי"ל כיוון שהם דומים אז מעשה הגזל של לוט יכול לגרום לחילול ה' כי יחשבו שרועי אברהם גוזלים כיוון שהם דומים, וזה גם טעם למה אברהם לחם בחירוץ נפש נגד המלכים למען הציל את לוט משום שלא יגרם חילול ה' שלוט הדומה לאברהם נהרג ויחשבו שאברהם נהרג. רבי עובדיה יוסף.

יז טז. וישב את כל הרכוש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב. יש להקשות אמאי הקדים השיב את כל הרכוש הרי העיקר הוא הצלת לוט? וברש"י פרשת מטות לב טז כתב דגנאי הוא לבני גד שהקדימו מקניהם לבניהם. אך י"ל דהנה מלחמה זו היתה בליל פסח וכפרש"י (טו) ויחלק עליהם לילה, ואעפ"כ 'הותר' לחלל יו"ט למלחמה לא רק משום פק"נ דהצלת לול, אלא גם בשביל הצלת רכוש, וכדאיתא בשו"ע אור"ח שכת' ו. בעכו"ם שבאו בשביל עסקי ממון מותר לחלל שבת, וזהו הרבנותא כאן דלאברהם הותר לחלל שבת גם בכדי להציל הרכוש.

יד יח. ומלכי צדק הוציא לחם ויין. בשבת (וה"ה ביום חול בשביל לפתוח את התאבון) שותים קודם יין ואח"כ אוכלים לחם, ולמה כאן הוציא קודם יין ואח"כ יין? וי"ל דהנה קשה למה כתוב אח"כ והוא כהן לאל עליון. מה התורה באה לומר בזה? וי"ל שקושיה מיתרצא בחברתה. דלכהן אסור לשתות יין, שמא יבנה ביהמ"ק והוא יורצך לעבודה ושיכור לא יוכל לעבוד, ואיתא בגמ' דין שבתוך הסעודה אינו משכר, ואי"כ כיון שהוא כהן לכן הוא לא שתה יין קודם הסעודה, אלא רק לאחר הלחם הוציא יין. ומובא ברש"י שמלכי צדק הוא **שם**, ששמר את כל התורה.

יד כג. אם מחוט ועד שרוך נעל וגו' ולא תאמר אני העשיתי את אברהם. יש להקשות דהנה למלך סדום אמר אברהם לא אקח ממך מחוט ועד שרוך נעל. ולמצרים אמר לשרה למען ייטב לי בעבורך שיתנו לי מתנות וכו'? וי"ל דהנה ידוע שכל מעשה אברהם בירידתו למצרים מפני הרעב ואח"כ נענים גדולים שנעשו לפרעה הכל ברצון לא אשך יארע לבניו שיירדו למצרים מפני הרעב ויירעו להם המצרים ויפשטו ידיהם בנשותיהם ואח"כ יענישם הקב"ה בנגעים גדולים ויוציאם בכסף וזהב. ואי"כ הוא הטעם שרצה אברהם לקבל מתנות מבית פרעה וכך הוא סלל הדרך לבניו שייצאו ברכוש גדול ממצרים. אבני שהם.

טו א. אל תירא אברהם הנני מגן לך. ידוע שהציור בעל שש קצוות נקרא מגן דוד, ויש להקשות למה לא מגן אברהם ע"ש שהקב"ה הגן על אברהם כמבואר בפסוק זה? וי"ל שעל אברהם הקב"ה הגן כדרך מלך שמגן על חייליו מארבע רוחות השמים צפון דרום מזרח ומערב. משא"כ אצל דוד מצינו שהקב"ה הגן עליו גם מלמטה ולמעלה. כמבואר בסנהדרין צה עיישבי אחיו של גלית ביקש להרוג את דוד ונכנעה על הריגת אחיו והוא תפס את דוד בכתפו והניחו מתחת קורת בית הבד וכשהוריד הקורה נעשה לדוד נס והתרככה הארץ מתוכה ושקע בה. ואח"כ מסופר שישבי זרק את דוד והואימה רגעע את רומחו בארץ כדי שדוד יפול עליו ובאותו רגע אבישי בן צוריה העמיד את דוד באוויר ע"י שם קדוש, וכך ניצל מיד ישבי גם משמים וארץ, ואי"כ מצינו אצל דוד שהקב"ה הצילו לא רק במלחמות שזה מארבע רוחות העולם אלא גם מלמעלה ולמטה והיינו משש רוחות, לכן הציור בעל שש קצוות נקרא מגן דוד ולא מגן אברהם שאצל אברהם מצינו שהקב"ה הגן עליו במלחמות והוא מארבע רוחות ולא משש. פרדס יוסף.

טו יד. וגם את הגוי אשר יעבודו ון אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. ישנה משמעות בפסוק שבגלל שהקב"ה ון את הגויים לכך יצאו ברכוש גדול וצ"ב הטעם. ויש ליישב שהרי מבואר שהשכר שישראל נטלו כפיצאו ברכוש גדול הוא עבור שבנו את פיתום ורעמסס, והנה לכאורה מדוע נטלו ע"י שכר, הרי פיתום ורעמסס נחרבו ע"י הצעקה של יהודה כשנלחם על בנימין אצל יוסף. אלא י"ל שאיתא בב"ק שאם אדם שיבר כלי ע"י צעקה הוא פטור מדיני אדם וחיוב דיני שמים, ואי"כ כאן יהודה היה פטור מדיני אדם, ורק חיוב דיני שמים. וזמשי"כ וגם את הגוי אשר יעבודו ון אנכי, היינו הכוונה למה שיהודה עשה, את זה רק הקב"ה ון וממילא הם פטורים מדיני אדם כי רק דיני שמים חייבים, ולכן יצאו ברכוש גדול מהמצרים. משנה למלך.

פרשת לך לך תשפ"ב

טו טו ואתה תבוא אל אבותך בשלום, וברש"י מכאן שתרח עשה תשובה. והראיה היא מזה שהוא יבא אל אבותיו בשלום סימן שאבותיו בגן עדן. ע"כ ידוע. הנה יש להקשות מנלן שאביו עשה תשובה, אולי מה שאביו גייש משום הא דאיתא בגמ' שצדק בן רשע מעלה את אביו לג"ע שלא יאמרו אביו בגיהנום ובנו בגי"ע, ואי"כ קשה דהרי יכול להיות שהוא כלל לא עשה תשובה. וי"ל, אומר המהרש"א, שהנה קשה אמאי כתיב תבוא אל אבותך בשלום, בלשון רבים, הרי היה לו רק אבא 1. אלא י"ל שגם סבא של אברהם דהיינו אבי תרח היה בגי"ע ולכן כתוב אבותך ברבים ולא אביך ביחיד. והרי בן מכניס רק את אבא שלו אבל לא את הסבא, סימן שתרח עשה תשובה, שגם הוא הכניס את אבא שלו, דהיינו סבו של אברהם.

טז יג-יד. ותקרא שם ה' הדבור אליה וגו' כי אמרה הגם הלאם ראיתי אחרי רואי. ע"כ קרא לבאר באר לחי היום הנה בין קדש ובין ברד. יש להקשות מה אמרה הגר ראיתי אחרי רואי. ועו"ק למקח כתב כאן בין קדש ובין ברד למאי נפק"מ היכן היה הדבר הזה. וי"ל, אומר רבי חיים מוולוז'ין ע"פ יחזקאל א ג וברש"י שם, שאין השכינה שורה בחו"ל אא"כ שרתה השכינה על הנביא לפנ"כ בארץ ישראל. והנה בתחילת גיטין ב. איתא דהמביא גט מרסק וחרג ופרש"י בין קדש ובין ברד הווי כמביא ממדינת הים. ולפ"ז מובן כאן מה שאמרה הגר: הרי היא נמצאת בחו"ל דהוא בין קדש וברד, ואי"כ איך שרתה עליה השכינה, לכן הקדימה ואמרה ראיתי אחרי רואי, והיינו שכבר ראתה השכינה אצל אברהם בהיותה בביתו בארץ ישראל. **עוד יש לפרש** מאי ראיתי אחרי רואי. דהנה מבואר בגיטין סו. ובמגילה ג. שלא מדברים עם מלאך הנגלה שמא שד הוא. אי"כ מוציא ש"ש מפי, ובגין איך דיברה עם המלאך אולי הוא שד. וי"ל דאיתא ונאמר שיש שם דאם יש למלאך צל סימן שאינו שד. ואי"כ י"ל דהכא ראתה אחרי רואי והיינו צל. לכן הבינה שהוא מלאך ולא שד. ישמח משה. עו"ק מדוע רק כעת נוכחה לראות שהוא מלאך, י"ל רק כשראתה אותו הלום - והיינו בבאר מים הבינה שהוא לא מכשף, כי אי"א לעשות מעשה כישוף על המים כמבואר בסנהדרין סז: ע"כ קרא לבאר באר לחי רואי, כי ע"י הבאר גילתה שהוא מלאך. הוספת ברכה.

יז ה. ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם. כאן אצל אברהם כתוב ולא יקרא עוד את שמך אברהם. ואילו ביעקב כתוב לא יעקב יאמר עוד שמך, והיינו שאצל אברהם הוסיף את. ויש ליישב הטעם בזה ע"פ ברכות יג. כל הקורא לאברהם אברהם עובר בעשה או בלאו עי"ש, ופרכין למה ביעקב לא נאמר דין זה? ומשני הגמ' דהתם ביעקב, ישראל עיקר ויעקב טפל, והיינו שלא התבטל לגמרי השם יעקב. והנה איתא בגמ' ב"ק מא: שבשור הניסקל נאסרה הנאת עורו כי כתוב את בשרו ואת הטפל בשרו. ואי"כ י"ל שאצל אברהם כתוב ולא יקרא עוד את שמך והיינו גם הטפל לשמך, ולכן יש לראו כי גם טפל אסר, אבל אצל יעקב לא כתב את והיינו שהשם העיקרי לא יהיה יעקב, אבל הטפל ישאר יעקב, ולכן לא כתב את כי לא מיעט את הטפל. רבי שאול קצנלבון.

יז כד. ואברהם הוין 99 שנה בהמלו את בשר ערלתו. בשבת פח'. רבא הוין קא מעיין והוציא דם מאבצעו אמר לו מיין אחד עם פזיז אתם שהקדמתם נעשה לנשמע, וקשה מה הקשר. וי"ל אומר רבי משולם איגרא דהנה יש להקשות, כידוע יש מחלוקת בגמ' האם מצווה ועושה עדיף, או אינו מצווה ועושה עדיף, ויש להקשות למ"ד אינו מצווה ועושה עדיף למה אברהם לא מל עצמו קודם גיל 99 הרי הוא קיים כל התורה כולה, וי"ל שסי"ל שאסור לאדם לחבול עצמו, ומי"ד מותר לאדם לחבול בעצמו, יסבור שגדול המצווה ועושה לכן הוא חיבה שהקב"ה יצווה אותו. וכתע הכל כפתור ופרח. דמתעה מוכח דלמ"ד חובל בעצמו פטור ס"ל מצווה ועושה עדיף, וכמו שנתבאר, ולכן אמר אותו מיין לרבא (שודאי ס"ל שמותר לחבול בעצמו, כי כך הרי הוא עשה) למה הקדמתם נעשה לנשמע, הרי גדול מצווה ועושה.

שם. פרש"י נטל אברהם סכין ואחו בערלתו ורצה לחתוך והיה מתירא מפני שהיה זקן בא הקב"ה ואחו עמו. ועי"ל בטעם שהקב"ה אחז עמו עפ"י שבת קלו: דמילה שלא בזמנה אינה דוחה שבת וי"כ והנה מילת אברהם הייתה שלא בזמנה וזה היה בי"כ (תוס' ר"ה יא) והיאך שרי? וי"ל שנפסק ששנים שעשו פטורים. וזהו שהיה מתירא למול מילה שלא בזמנה בי"כ, והיה זקן - היינו שקנה חכמה וקיים על התורה, ולכן אחז עמו הקב"ה ושרי מדין שנים כששאוה. חת"ס.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

בעייה, אך למה כשאשתך יולדת אתה לא דואג אותו הדבר? הקב"ה בוחן אותנו במצוות חסד וסיוע בתוך המשפחה ואם שם אנחנו עוזרים ומסייעים אז סימן שכל מעשי החסד שלנו הם לשיש וגדולים בשביל לקבל עליהם שכר, אך כשבתוך המשפחה אנחנו לא מסייעים אימך שכל מעשי החסד וכו' הם יחצונת בלבד וכו' רח"ל. ולא רק שלא נקבל ע"ז שכר אלא אנו עוד עלולים להינשע ע"ז כי זה סימן שיש לך זמן אז למה אתה בורח מהמחויבותי שלך כלפי משפחתך הקרובה? **ונביא כאן את לשון רבי גרשון אדלשטיין** בדרכי החיזוק: ונזכיר עוד ענין של מידות טובות שרבים אינם יודעים מזה ההנחה של מידות טובות. מצוי בציבור בני התורה שההורים מחתינים את הילדים עם היוצאים מרבות הולות לזה בדרך כלל ההורים לוקחים הרבה הלוואות ונכנסים לחובות וקשה להם לעמוד בתשלום כל החובות ולעומת זה הזוג הצעיר יש להם איזה הכנסה שהבעל לומד בכללים או שמלמד תלמידים והאשה עובדת ומרוויחה ויש להם כספי מעשרות ונשאלת השאלה למי לתת את המעשרות האם ההורים או למטרה אחרת: מפורש בשולחן ערוך הלכות צדקה יו"ד רנא כי הקרוב קרוב קודם וכתוב ישעיה "ומבשרך לא תתעלם" יש כאלה שמבינים את זה אבל בטוחני שיש רבים שלא מבינים וראוי שיידעו מך, ההורים יש להם חובות והזוג הצעיר צריכים לסייע להם בכספי המעשרות ועל כ"ל. זכיר נורא כתוב בספר חסידים אות תקל שיש בנ"א שנגעים ענים מחמת שאינם נותנים צדקה לקרוביהם אלא לאחרים.

נביא כאן כמה סיפורים בענין זה. כאשר שהה רבי עקיבא איגר בורשה, וארוהו יום אחד מסתובב בסימטאות העיר הגדולה, ומחפש את דירת קרוב משפחתו שהיה אדם פשוט. שאלוהו: מה לרבינו גדול האומה, להשפיל כבודו ולהטריח עצמו לבקר ולחפש אחר קרוב, והרי דרשו חז"ל כי מילת "והתעלמת" הנאמרת באבידה, ניתנת גם לדורשה בלשון ציווי, כי פעמים עליך להתעלם מאבידת אדם, כגון זקן ואינו לפי כבודו: הרי לנו תלמידי חכם וזקן אחר להם להשפיל את כבודם. השיב רבי עקיבא איגר: מצינו שתי פעמים בתנ"ך מילת "והתעלמת" האחת, בהשבת אבידה, והשניה, "ומבשרך אל תתעלם". דרשת זקן ואינו לפי כבודו דפטור - מצינו רק ביחס להשבת אבידה. ואילו בקירוב קרובים, למצונו שזקן ואינו לפי כבודו פטור, שהרי שם נאמר במפורש: "אל תתעלם" (זההו רב כבודו חבריכם). ובספר עובדות והנהגות מביט בריסק ח"א מסופר מעשה דומה (מפי רמ"ד הלוי זצ"ל) על רבי חיים עוזר שהיה באסיפה חשובה של גדולי תורה ושמע שאחד מבני משפחתו הגיע לבקר, מיד עזב את האסיפה לקבל פני קרובו, וכשנשאל על כך השיב על פי הנה"ל דלמחות מבשרך אל תתעלם אין שום היתר. **עוד מסופר בעובדות והנהגות ח"ב: סיפר הרב נחמס פרוש: פעם ביקשני מרות זצ"ל שאכתוב לפלוני מכתב בקשה לתרומה עבור אדם שמצבו הכלכלי התדרדר ונזקק בדחיפות לעזרה, כשאמרתי לו כי במקרה זה הדבר קשה עלי ביותר שכן אותו אדם נצרך לזאת תרומה מקרובי משפחתי והפרי זה כפניה לעזרה אישית, זקף מרן זצ"ל את גבותיו כפליה כלפי ואמר לראשונה בחיי שומע אני חידוש כפליה שהדני מבשרך אל תתעלם הופך לחסרון במקום להיפך... על הגרי"ד בן הגרי"ז מסופר: פן מיוחד היתה התמסרותו הנפלאה לקרב את קרוביו ושאריו בשרו, מיד בהודוע לו על איזה קרוב שהגיע מארץ מרחקים וכדו' טרח לאתרו ולהזמינו אצלו לסעודה חשובה אך החך הלאותו ולטייל עמו שעות ארוכות תוך כדי שהוא מתעניין ודואג לסיידו צרכיו כך גם בשמחות משפחתיות הקפיד לטייל חלק מתחילה ועד סוף וגם כשהיה המדובר בקרובים רחוקים היה טורח ללכת ולהשתתף כמורשת בית אבא להקפיד על הכתוב ומבשרך לא תתעלם בשיא החומרי האופייני לבית בריסק. כמו"כ בשיעורים שמשר בישיבה היה מעניק את המקומות המשוחים ביותר סביב שולחנו דוקא לבני המשפחה ולא זו בלבד אלא אפילו בזמנים שלא היה נותן לבחורים החדשים להצטרף אל השיעור בכ"ז בפני הקרובים הייתה הדלת פתוחה תמיד.**

באדר תרנ"ו הגיעו ימיו האחרונים של רבי יצחק אלחנן ספקטור, רבה של קובנה. באחד הלילות אחז בו השבץ. הרופאים קבעו שזוהי גסיסה גמורה. הם הרשו לפתוח את דרוו והתירו לכל הנאספים בבית להכנס, ולהוגו כדון גוסס, באמירת התפילות וקבלת עול מלכות שמים. פתאום פקח רבי יצחק אלחנן את עיניו וראה שאחד מעשירי העיר עומד ליד מיטתו. בו ברנע הוא נזכר שעשיר זה הוא קרוב משפחה של תלמיד חכם עני

המשיא את בתו. פנה הרב לאותו עשיר והחל להפציר בו שירחם על קרובו ויסייע לו להשיא את בתו, וע"י כך הוא יקיים את מצות הכנסת כלה ואת מצות "מבשרך אל תתעלם". ר' יצחק אלחנן המשיך להבטיח לעשיר, כי אם ימלא את משאלתו, הוא יהיה לו למליץ טוב בעולם האמת (ספר תולדות יצחק).

בספר אדמורי בעלו מסופר על רבי אהרן מבעלו: כאשר הצדיק רבי יצחק אייזיק אייכנשטיין הגיע ארצה דאג לו מרן מיד. מקודם קרא לבני משפחתו של ר' יצחק אייזיק שהיו כבר בארץ והשתדל אצלו שיעזרו לו להשיג דירה מתאימה מתחילה נתן הוא עצמו ממספו סכום הגון. אני הייתי נוכח כשחמד מבני משפחתו של ר' יצחק אייזיק סירב להיענות ולתת למרן את המכסה שהוטלה עליו אבל מרן לא הניח לו והסביר לו את גודל המצוה ושעליו כשאר משפחה מוטלת החובה כפי הכתוב "ומבשרך לא תתעלם" עד שנעתר לו כשיאמר לי הנדבן שהוא לא היה מאמין שמרן יצליח להוציא ממנו סכום כזה. אחר השתדל מרן אצל אנשים אחרים עד שהצליח לאסוף את כל הסכום הוא יעץ לר' יצחק אייזיק שיקנה דירה בפתח תקוה ושם תהיה לו פרנסה בכבוד ר' יצחק אייזיק שמע בקול מרן התיישב בפתח תקוה והתפרנס בכבוד.

רבי הלל זקס נכד החפץ חיים למד בכלל שבישיבת לייקווד, אצל רבי אהרן קוטלר והמשיגה. ראש הישיבה והמשיגה היו גאים בכך שאברך בעל יחוס כזה נמנה על אברכי הכולל, עם זאת הבחינו, שלעתים קרובות מגיע האברך באיחור לתפילת שחרית, ומפעם לפעם אף מפיסד את המניין לגמרי. הנהגה זו הפליאה אותם, עד שיום אחד קרא לו המשיגה כדי לשוחח עמו על תופעה תמוהה זו, בנוכחות רבי אהרן: "אני תמה על כך שאתה מרבה לאחר לתפילה" פתח המשיגה, והוסיף: "כיצד היה סבך מגיב לדבר כזה?" השיב האברך: "מאד הייתי רוצה להגיע תמיד בזמן, אך אין הדבר עולה בידי. בכל בוקר בדרכי לתפילה, נתקל אני במקרה מעורר רחמים ואיני יכול לעמוד מנגד. המדובר הוא באשה שנתרחם בילדים רבים, ובכל בוקר אני שומע את הילדים בוכים, האחד צורח עד שיקבל את הבקבוק שלו, השני צריך להישלח לבית ספרו, השלישי דורש ארוחת בוקר וכן הלאה, אין אף אחד שיוכל לעזור לה, לכן אני חש שמחובתי לעזור לה". האברך המשיך וציין: "לפעמים אני מספיק להגיע להטפל בישיבה, אך לעיתים היישוב הוא כה גדול עד שהנאלץ לחפש מנין מאוחר יותר במקום אחר." המשיגה התפעל והתרגש מהתנהגותו האצילית של האברך, ואמר שרגישות מיוחדת זו אכן מתאימה לכדו של החפץ חיים. עם זאת חש המשיגה גם השתתפות בכאבה של האשה המסכנה ושאל את בן שיחו: "מי היא האשה הזאת, האם היא אלמנה? או האם היא ארושה? גם אני הייתי רוצה לעזור לה." "אוי, לא! חס ושלום!" קרא האברך הצעיר. "יש לה בעל לאשה זו, ובעלה הוא אנני"....! כי על כך, מצוות גמילות חסדים חלה בראש ובראשונה בביתו של האדם - "ומבשרך אל תתעלם".

בספר איש צדיק היה על רבי אריה לוי מסופר: מעשה באדם אחד שסר לביתו של רבי אריה והעלה עמו תרומה לישיבה הנושאת את שמו. סירב רבי אריה לטוול ממנו התרומה ואמר לו לך אסור לתרום! תמה אותו אדם על תשובה זו ואמר מדוע אסור בעל נכסים אלה השיב רבי אריה כי קרובים ובני משפחה לך שמצבם דחוק וכל אימת שאינך מסייע בידם אינך רשאי לטוול תרומתך שהרי כבר נאמר מבשרך אל תתעלם ועניי עירך קודמים ועמד בסרוב נכנסו הדברים לליבו של התורם ומאז החל אותו אדם לטעוד את בני משפחתו הדחוקים בממון.

מסופר על הסיטיפלער כשאשתו הלכה לישון מרוב עייפותה מבלי להדחיק את הכלים הוא בא אשתו בתולה אל המטבח והדחיק את הכלים כי ידע שאשתו תשחם בבוקר למצוא מטבח נקי ומסודר. **היה מעשה** באברך מתמיד עצום שמרוב לימודו בקושי היה משוחח עם אשתו, כשספרו זאת לרבי יהושע הלוי דיסקין ביקש ממשמשו לקרוא לאותו אברך, בשעה שגייע האברך לביתו של ר' יהושע ליב נכנס לסלון אך ר' יהושע ליב לא הביט לעברו, ניסה האברך להרעיש ולמשוך את תשומת לבו של מהרי"ל דיסקין אך הוא בשלו שקוע, אחר כשעתיים ביקש רבי יהושע ליב דיסקין לקרוא לאשתו הרבנית כשאליה מאל אותה מה עשית היום כיצד עבר עליך היום מה קנית שכלול ואלוהים ונספות בעניני הבית, לאחר מכן פנה לאותו אברך ואמר לו כשם שהרגשת אצלי מהשעה שנכנסת עד עכשיו כך מרגישה אשתך כל יום כשייך מתייחס אליה וכיצד מתייחסים לאשה כבר הראיתי לך.

מבשרך אל תתעלם: אנו מצאנים בפרשה שאברהם אבינו יצא במסירות נפש להילחם עם ארבעת המלכים כדי להציל את שאר בשרו לוט, וכפי שמוכר בפרשתנו פרשה שלימה איך אברהם אבינו רדף אחרי המלכים להציל את אחיינו לוט על אף שהיה אדם רשע. והרלב"ג למד מכאן וז"ל: שאין ראוי לאדם שיעלים עיניו מאנשי משפחתו ואע"פ שאינם מנהיגים עמו במנהג הראוי אבל ראוי שיהיה לעזר ולהושיע להם בחוקות היד וכו', הלא תראה שאברהם התגבר כנגד ארבעה מלכים ומחניהם עם היותם גבורים מאד להציל לוט בן אחיו ורכושו ואע"פ שלא התנהג עמו לוט באופן הראוי ע"ל. ואמרו בוהר דף קיב: (מתורגם) אמר ר' יהודה, כשהלך לזה אברהם, לא הלך לעשות מלחמה עם סמך על הנס, אלא צערו של לוט הוציאו מביתו ולקח עמו ספך לפדותו, ואם לא יוכל לפדותו ימות עמו יחד בשביה וכו'.

ומעשה אבות סימן לבנים שמוטל עלינו עוד לפני שאנחנו דואגים לכל העולם עלינו לדאוג דבר ראשון לקרובינו הקרובים והרחוקים. לעתים אנו רואים אנשים בעלי חסד שעוזרים ומטיבים באופן בלתי גריל לציבור, אך לפעמים הם שוכחים את המצוה הפשוטה של "ומבשרך לא תתעלם" שתחילה צריך לעזור לאשתו ולבני ביתו ולמשפחתו הקרובה. אם אדם יפקח קצת עיניו יראה שלא חסר צורך בעזרה גם במשפחתו, בראש ובראשונה לעזור לאשתו בעניני הבית בכל מה שזקוקה לו, ולעזור לילדיו בעניינים שזקוקים לעזרתו, ולפעמים צריך לעזור לאביו או לאחיו להשיא את צאצאיו ולהשתדל עבורו בגיוס תרומות ולתת לו את מעשרותיו, או לעזור לו בשידוכים, ולפעמים לתת מילה טובה ואוזן קשבת בעניינים שהוא מתמודד איתם, או לכון ואוזן בדרך הנכונה, וגם אם נראו שלא יוכל לעזור אדם יכנס לענין הקב"ה היא בעזרו מעל לכוחותיו כמו שמוצאים אצל אברהם שיצא בחירוף נפש והיתה לו סיעתא דשמיא בלתי גרילה. והעושה כן זוכה שתפילותיו יתקבלו ולישועות גדולות כפי שנאמר בישעיה פרק נח: הַלֹּא פֶרֶס לָרֶעֶב לַחֲמֶיךָ וְעֵינָיִים מְרוּדִים תִּבְאֵי בְּיָתִי כִּי תִרְאֶה עָרִם וְכִסְיֹתוֹ וּמְבֻשָׂרָךְ עֵלַי תִּתְעַלֵּם. אֲזִי יִקְרַע פֶּשְׁתִּי אוֹרְךָ וְאֶרְבֶּדְךָ מִקִּהָה וּתְצַחֵנִי הַלָּלְךָ צְדָקֶיךָ כְּבֹד ה' יִאֱסָפֶךָ. אֲזִי תִקְרָא וְה' יַעֲנֵה וְכו'." ובתהלים פרק ט"ו מוזכר כמה דברים שהרגיל בהם "לא ימוט לעולם" ואחד מהם הוא "וְהִרְפָּה לֹא יֵצֵא עַל קִרְבוֹ", ופירושו במכות כד. שהכוונה היא שמקרב את קרוביו, ופירש שם הערוך לנר אם רואה שקרובי חברפה ראינו סובל לראותו לנר אלא מקרב אותו ומסיר חרפתו ממנו. וראה עוד בבימות סג: ובפלא יועץ ערך אחים וערך קרובים. וידוע הסיפור בחז"ל על ימיו של רבי תנחומא שלא ירדו גשמים למרות כל הצומות והתפילות שתיקנו, עד שלבסוף רבי תנחומא גילה מישוה שדאג לקרובתו וקיים מבשרך אל תתעלם באותו הרגע אמר רבי תנחומא שהדבר הזה יהיה זכות שירדו גשמים ואכן נפתחו ארובות השמים וירדו גשמים.

יש להוסיף מה שהעולם אומר שחסד בחוף כשהוא על חשבון הבית הוא יחצונת בלבד, והסמל של חסד הוא חבתו ואצל קרובי ובני משפחתו הקרובים. על האדם לדאוג כל הזמן בשלום בני ביתו הקרובים ומשפחתו המורחבת וכל פעם שצריך איזה סיוע דבר ראשון לחשוב עליהם ולסייע להם בכל הכוח שירגיש שזה ממש בעיה אישית שלו ואם יש לו זמן אז יכול לעזור לשאר האנשים בעולם, אבל משפחה קרובה גם כשלא מי יודע מה מקבלים פרגונים ושבחים זה חיוב קודם לכל, והרבה פעמים אנשים מזמינים אורחים כל מיני מסכנים אבל בתוך המשפחה שיש כאלו הזקוקים להם הם לא עוזרים כלום, וזה דבר חמור מאוד. הבאנו בעבר סיפור על יהודי שהיתה לו פגישה מוקדם בבוקר הוא סיים את התפילה בזריזות ורץ לביתו לחזיר את התפילין כדי להספיק את הפגישה, מרחוק ראה מבחינו בשכנה שלו הסוחבת שקיות כבידות לכיוון ביתו, הוא החליט אולי כדי שהפגישה תצליח ואמול חסד ומצוות עובד תעזוב אני אסייע לה ואתה אתה השקיות לביתה, והנה הוא מתקרב לעזור ומגלה שהיא אשתו מיד הוא אומר אנא ממך תעלי את התפילין הבית אני ממחר. מה קרה האם לאשתו אין מצוות חסד? או קורה להם לפעמים כשבנו מבקש ממנו לסייע לו במיזהר עניין הוא אומר אין לי כח אך תוך כדי דיבור כשמדעמן לו איזה מצוות חסד עם איזה מישוה זר שיהיה לו מזה קצת כבוד פתאום יש לו כח לעשות מצווה. מה, בן שלך זה לא מצווה? אח שלך מבקש ממך הלוואה או ערבות אתה מתמתק אבל כשחבר מבקש פתאום אין לך צוואה? שכנה ילדה אתה הורג את אישתך שתכין להם את כל השבת, אין שום

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל בכל הנושאים ערוך בדרך שו"ת

שאלה: בפרשתנו אברהם אבינו נפרד מלוט, מה קובע מי הוא חבר טוב ומי הוא חבר רע? **תשובה:** רבי מיכיל יהודה לפקוביץ היה אומר חבר טוב זה מי שמושך אותך לדברים טובים. וחבר רע זה מי שמושך אותך לדברים לא טובים, ואפי' אם הוא מוצלח מפרגן ולומד טוב.

שאלה: תשובה נא חשימה וספור הכוכבים. כמה כוכבים יש בעולם? **השטה:** חכמי אומות העולם הקדמונים בנייהם אריסטו סברו שיש כמה מאות, מה שיהרדוקס לומר שיש כמה אלפים, עד שהמומחים בדורות האחרונים מלפני כמה שנה גילו שיש מיליארדי מיליארדים של כוכבים עד איך מספר (1 פלוס 10 אפסים אין כזה מספר) כל הזמן עד ימינו זורמים עוד ועוד נתונים שיש עוד מיליארדי מיליארדים כפול מיליארדי מיליארדים, וכל הדברים האלו שהמומחים מגלים רק בשנים האחרונות ממש כבר נכתבו בתורתנו הקדושה באותיות השחורות והקטנות של מסכת ברכות דף לב: וזה עדיין ממתין למדענים שיגמרו להזיע וינסו להבין שורה אחת בגמ'.

שאלה: אברהם אבינו עבר עשרה נסיונות, מה יש ללמוד מכך אלینו? **תשובה:** כתב השליה שהנה שקבי"ה ניסה את אברהם אבינו בשביל לתת לו את השפע שקיבל, ולכן כ"א כשמגיע לידו נסיון האם לדבר להשי"ר, האם לדבר באמצע הלימוד, האם לקום בזמן תפילה, האם לכווין בתפילה, האם לעשות חסד וכו' ידע שהכל נשלח לו נסיון מהקב"ה שרוצה לתת לו שפע רב ועיי' שיתגבר ועימד בסניין ויעשה רצון ה' ויזכה לקבל את השפע שקב"ה שולח לו כעת. והנסינות שיש לנו הם המרוממים אותנו ומביאים אותנו למקומות הגבוהים והנעלים ביותר, והדברים נאמרים גם כשיש לאדם איזה צער או עצבות עליו לעשות רצון ה' ולהמשיך להאמין שהוא יכול להפוך הכל לטובה ולקבל הכל בשמחה ובידיעה שהכל מאתו יתברך. ויש להוסיף את דברי הסטיפלער שיסורים שנגזרו על האדם אפשר להמירם בטיורים עיי' העמל והיגיעה בתורה.

שאלה: מה יש להתחזק ממידותיו של אברהם אבינו? **תשובה:** בפרשיות אלו או קוראים על אברהם אבינו שכתוב בחז"ל שהיה עמור החסד כדכתיב יתן אמת ליעקב חסד לאברהם, ואף נפשו על החסד, ומי שעושה חסד הקב"ה עושה עמו חסד אף כשלא מגיע לו, וכתוב הרבה בחז"ל שאדם העוסק בחסד אין מידת הדין שולטת בו רק החמים והיינו בעלי דמים גם כשמגיע עליו עונש. ואיתא במדרש מי שהוא גומל חסד יהא מבושר שתפילתו נשמעת. רבינו יונה בשערי תשובה (ג טו) מביא שאנשי סדום היו רעים וחסאים לה' מאוד בכל המידות והעבירות הפני מושתחות, והכתוב מעיד שהסיבה שהם הושמדו מעל פני האדמה היא משום שביטלו מצוות הצדקה והחסד, ומכלל לאו אתה שומע הן, רואים כמה חשוב העניין הזה של חסד.

ידוע בשם רבי חיים מוולאז'ין שכל מטרות האדם בעוה"ז היא לעזור ולסיעה לרע. והחזו"א היה נוהג לומר שבמצוות חסד לא מקיימים רק מצוות חסד אלא גם תלמוד תורה כי התורה נדבקת לנפש עדינה, ועדינות קונים עיי' עשיית חסד, יוצא מזה שעשיית חסד מייצרת כלי קיבול לתורה. וידוע שאביי ורבה איי מבית עלי שנגזר עליהם למות בגיל צעיר ואביי האריך ימים יותר מרבה משום שעסק גם בחסד, ואותו דבר מצנינו אצל גדולי הדורות שנסקו רבות בחסד והקדישו שעות רבות ויקרות למען היחיד ולמען הכלל. ומתאוו להביא את דברי חז"ל משעה שחבר ביהמ"ק נשתיר לנו רק דבר אחד מג' עמודים והוא מידת החסד ועולם חסד יבינהו והיינו שעי" חסד יבנה העולם, ועיי' נזכה לגאולה, וכתב החסד זה נחשב שיש לנו גם תורה וגם עבודה. **רבי חיים עוזר גרודינסקי** כתב באחרית ימיו בזה"ל 'העונג היותר גדול לי בחיי לגמול חסד עם זולתי ולהטיב למושגיי ועוד התבטא באחרית ימיו 'לפינס בימי עלומי הייתי סבור שאצל אדם כמוני העיקר הוא להרבות בחידושי תורה וחיבורים, ואילו כעת חיבורי ספרים הוא כמחשך שעושים לעומת הצורך לעסוק בחסד... ובית שעוסקים בו בחסד יש בו ברכה וסוד', ואם אין בביית חסד אז יש בהנה תנקלות, וצריך לומר שחסד לא בריך שיהיה על שחוב בני הבית רק בהסכמתם ורצונם ועידודם.

שאלה: חיזוק להתמדה בלימוד. לתחילת זמן חורף מעובר? **תשובה:** איך שאדם קם בבוקר בדרך קלות משנתו ולא שם תיגום, אם אדם מתגבר כארי בבוקר לקום משנתו ולא שם ליבו לצה"ח ואח"כ מתפלל במתינות כמו שצריך אז כל היום מצליח לו כראוי בסי"ד אדירה ללא שום בעיות, אך כשאדם בבוקר לא מצליח להתנער על הצי"ח כראוי אז לו היום היצי"ח רודף אותו ולא ניתן לו מנוחה ורק אין לו כ"ל להצלחה ביום, ורבותינו נתנו ידך את הפסוק בוקר וידוע ה' את אשר לו, והיינו שלפי הבוקר כך ה' נתן את הסי"ד. וכן כל התחלת עניין כגון התחלת תפילה אם מתחיל את התפילה בזמן ומתפלל כמו שצריך אז כל התפילה עולה לו לרצון, אך כשמתחיל בחטף וצריך להזדרז וכו' אז התפילה ככה ככה ובקושי מסיימת בעדו... וכן בלימוד איך שמתחיל כך נקבע על הסדר. רבי מנחם צבי ברליץ סיפר שהיה לו חבר שקיבל יע"ל לא לקום מהמקום בחצי עין הראשונה של סדי"א אלא לפק"נ ממש. אחרי תקופה מסוימת הוא סיפר שכל הטרדות הרבות שהיו לו לפני"ז נעלמו. וידוע בשם רבי אליהו לופיאן שהקבלה הכי טובה שאפשר לקבל בהצלחה בלימוד לא שבשעה הראשונה של הסדר יעשה תעני"ד. וגדו"י קבעו שהיום מספיק רבע שעה, וכבר ממילא יצליח. **עוד דבר:** ידוע מכתבו של הסטיפלער. שעיקר רצון הקב"ה הוא שאדם יידע גמ' רשיי ותוסי'. את המפרשים צריך לשמוע כדי

ליישר השכל, אבל לא צריך לדעת אותם. וכל עיקר ההצלחה הוא בחזרה שמפתחת הכשרון. (זמן חורף בעולם הישיבות הוא זמן שצריך בו הרבה בלבנות כדי להצליח, והרבה אומרים שעידוד לא (הפרחה) מצד ההורים כן משלוח דברים מהבית, ונשיאה בעול, מאוד מסייע לעבור עליו והאפת לו ממנו, או נותן להם כוחות). ולא לו לאדם להתרש מנפילותיו ול נפילות זה דבר טוב כי עייזי אפשר לקום כי כשנפלים קמים ומתורוממים ורצון ה' הנפילות, וזה הדבר הטוב שיש בצה"ח" כי הוא אמיל אצל עייזי אפשר לקום ולהתורם אם יצא קורה כשלא נופל, ובוודאי על האדם לא להפיל עצמו, אך כשנופל שלא ישבר כי זה דרכו של צדיק אם לא נפלתו אין קמת. **ויש להוסיף** שלבחורים צעירים זה הזמן לקנות טעם ב'חזרות', בחומש רש"י, בלימוד מ"ב. בלימוד סוגיא כמו שצריך. להתרגל להשיק את הראש בלימוד זה דברים שאם לא קונים אותם עכשיו בימי החברות הצעירים בגיל יותר מאוחר קשה לקנותם מאד והנסייון מוכיח וכל אחד כדאי ומומלץ לו להקניע עם רבותיו הדרך שילך בה ככל להשקיע ואיך להשקיע. והרב שך היה אומר ששקיעות בלימוד זה לכתוב מה שמתחדש לו בלימודו. ולאברכים בני העליה שמהלים בית זה הזמן לקנות קנינים באמונה ובטחון, ידוע מה שר"ת אומר שהעוה"ז הוא נוה התלאות - והעומק שבדברים שניסיונות זה לא חיים של בדיעבד זה הלכתחילה - זה מה שרביש"ע רוצה ממך, כשהש"ית מוסיף לאדם נסיון שהוא לא הזמין ובעצמו - אין מה לומר אם היה א"א היה אין אם - זה התכנית היחידית שבורא עולם הכין לך ועברך, והוא רוצה שתעבוד אותו במצב הזה בשמחה ובאמונה, לימוד התורה בעיון הנכון מביא סיפוק וממלא את הנפש ברומומות הוא מרפא לנפש החוכאת. תפלה כמו שצריך - זך לפני מי אתה עומד לפני מי שיכול לתת לך הכל אבל הכל, וכש"כ החזו"א באגרת: מטה עוז ביד האדם לשנות עליו את הנגזר מרע לטוב עיי' תפילה, ועוד כתב במק"א שזו ההשתדלות שהכי חביבה עליו לא בעצמותה מרפאה את הנפש, כשארם עומד ומדבר עם ה' ומבקש על הכל - שיתן לו מצב רוח שיתן לו כוחות שיתן לו עזרה. זה עולם אחר - וצריך לדעת שיש קנינים שצריך לקנות אותם - אין מה לחכות איתם לגיל יותר מאוחר וזה הזמן כשהש"ית מביא לאדם נסיונות לנצל את זה לקרבת אלוקים באמונה ובטחון בתפילה, ואשרי המשכיל.

שאלה: הגיעו ובא 'אחרי החגים' והמצב הכלכלי קשה ביותר, איך עובדים את זה? **תשובה:** הבה הזכרנו זאת בשנים קודמות: ידועים דברי החינוך שכתוב וז"ל: כל מי שברך ברכת המזון בכוונה אין שולט בו לא ולא קצף וכו' ומזונותיו מצויין לו ברווח ובכבוד כל ימיו. ומוסיף הבי"ח שהמדקדק יזהר לברך דווקא מתוך חסד. ורבים עושים זאת ורואים ישועות. ויש להוסיף שבמקביל יש לעשות את דברי החפץ חיים, שמלבד שמו"ע יש על האדם למצוא זמן פנוי באמצע היום ולבקש מהקב"ה בתחנונים שיחוס עליו בעיניו. והחזו"א כתב במכתבו בזה"ל: ומי שמתפלל ומרבה בתחנונים הוא פועל יותר מהמתפלל.

שאלה: אדם שהתפלל הרבה בימים נוראים על כל מיני עניינים, האם צריך להרבות בתפילה גם היום, הלא הכל נגזר ונתחם בר"ה, ומה יועיל שיבקש היום שוב, כי אם נגזר אז נגזר ואם לאא מה תוסיף תפילה? **תשובה:** הנצי"ב (במדבר כג הרבה דבר) וכו"ה ברבי צדוק הכהן (צדקת הצדיק טו) והוא מחזו"ל, שאפילו שהתפילה בימים נוראים התקבלה, אבל הורונו חז"ל שהדרך לקבל את השפע שנגזר בימים נוראים היא עיי' תפילה, ומביאים ראייה מתפילת אליהו על הגשמים שאפי' שהקב"ה הבטיח שירד גשם ויחזק אליהו להתפלל עיי"כ. והיינו שנגזר עלינו שפע וטוב באם נתפלל. ורבי שמשון פינקוס מביא משל לאדם שקיבל ציק עייס מיליון דולר אם הוא לא יפדה את הציק לא יהיה לו את הכסף, אז נכון שיש לו כסף אבל בשביל שיוכל להשתמש בו הוא צריך לפדות. אותו דבר המתפלל שקיבלנו בר"ה, בשביל לרשם אותו צריך תפילה, כך טבע הקב"ה בבריאה.

שאלה: רבי חיים קניבסקי הדפיס כמויות של ספרים, ואילו כתבי קודש מיוחדים שעמל עליהם במשך שנים רבות הוא לא הדפיס, מה הם ומה הטעם שהוא לא הדפיסם? **תשובה:** רבי חיים שימש אצל החזו"א במשך למעלה מעשרים שנה וכל אותו הזמן הוא רשם הנהגות ופסקים שראש אצל החזו"א וכן מולמדיה אלאנים ארבי חיים מתעקש לא לפרסמם וניגוקו עמו שמפחד מאוד מאחריות, ישנם מעט אנשים שקיבלו ממנו חלק מהכתבים להדפיסה ה"ה הרב דרוי קיבל ממנו להדפיס מעניני יו"ד וכן הרב ספיטום מפרח קיבל ממנו אישור להדפיס כמה הוראות מענייני המועדים ועוד כמה מבני המשפחה קיבלו עותקים בודדים של הנהגות אלו.

שאלה: מה הסיבה שרבי עובדיה יוסף העסיכס לקחת תרופה שהייתה הכרחית לבריאותו? **תשובה:** כי זה היה תרופה שיכולה לפגוע קצת בזיכרון אמר רבי עובדיה מוטב לי להישאר חולה ולא לשכוח חלק קטן מהתורה. הדבר מחייב את כלו שאנו בריאים להשקיע רבות בזכרון התורה עיי' חזרה בשקדנות יתירה וללמוד ברצינות.

שאלה: למה נקרא חודש חשוון בשם מרחשוון? **תשובה:** הפירוש חדש באבן העזר (שיקמו סעיף ז') כותב שהיה מלשון 'יה' גויים כמר מדל"י (שעשה פרק מ' פסוק טו') על שם הגשמים וכדאיתא בפי"ק לתענית דירד במרחשוון. טעם

נוסף מובא בספר מועד לכל חי (לרבי חיים פלאג"י) סימן כ"ו ד': כתב רבינו בחיי ז"ל בספר שמות בדרך זמן לידת השבטים, בנימין הצדיק נולד ב"א חודש סדר חשוון, ובו ביום שנולד מתה רחל, כדכתיב "ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין" עכ"ל. ולפי זה אשכחן טוב טעם על קריאת שם החודש הזה מר חשוון על שם דנפטרה בו אמא רחל, ועיי"ש. עוד מביא שם ב' טעמים נוספים למה נקרא שמו מרחשוון. א. עיי"ש שאין בו יום טוב ולא נזכר שם החודש בשום אופן, לכן קורין אותו מר חשוון. ב. עיי"ש שבו קמה משיח רז"ל. ובספר אהבת ישראל (פרשת לך לך) כותב: דנקרא מרחשוון שעדיין רחוש מרחשן שפוותא מחדש תשרי שעבר.

שאלה: מה הדברים הגורמים לכאבי ראש? **תשובה:** כולנו סובלים לעיתים מכאבי ראש, בדרך כלל מדובר בתופעה החולפת מעצמה לאחר מספר שעות, וצריך לדעת שכאבי הראש הרגילים מופיעים בעצמותם קלות עד בנינוות, ואינם נעשים חזקים בהרבה בעת פעילות גופנית וניתן לתפקד איתם בגשרה (גם אם תוך אי נוחות מסוימת) הסיבה לכך מחסור בשעות שנה, לחצים נפשיים וכדומה, אמנם יש אנשים החווים כאבי ראש ואומרים שיש להם "מיגרנה" אך למעשה מדובר בתופעה שונה מכאבי ראש הרגילים. מיגרנה הכאבים ממש חולמים ופועמים בראש, ונעשים חמורים יותר במאמץ גופני ובעת גירויים חזקים של החושים, ודרגתם גבוהה יותר מאלו של כאבי הראש ולאחור על עצמן מעת לעת, ולהיות מלוות בהפרעות לראיה, בהקאות ובחילות. יחד עם זאת, חשוב להבין שהכאבים יכולים לנבוע מסיבות המשתנות במאפייניהן ובדרגת חומרתן, ולכן במקרים מסוימים חשוב להגיע בהקדם לבידיקה אצל הרופא. כך לדוגמה, אם אתם מכירים טוב את בעיית כאבי הראש שממנה אתם סובלים מעת לעת, וביום אחד מופיע כאב שמרגיש שונה מהקודמים, כדאי ללכת להיבדק. כמו כן, אם הכאבים שלכם מאופיינים לאורך מספר שבועות פעילות וירידות, אך בסופו של דבר אינם חולפים ואף נעשים יותר חזקים לאורך התקופה, כדאי להיבדק. בנוסף, אחד הסימנים הברורים שיכולים להעיד על בעיה אמיתית הוא כאב ראש שמעיר אתכם משנת הילה. יש לא מעט דברים שאפשר לעשות לבד כדי להקל על כאב הראש, כך למשל, אפשר לשבת בנחות או לשכב בבית ולנשום את האוהל מספר נשימות עמוקות, וכך להמשיך עם הפסקות עד שהכאב נעשה קל יותר. בנוסף, אפשר להיכנס למקלחת קרה או חמה בהתאם לעונת השנה, דבר שיכול להשפיע על התרחבות והתכווצות כלי הדם ומכאן להועיל לכאב הראש. מעבר לכך אקמול וכדו' וכן תהו קה"ה יכולים לפעמים לסייע.

שאלה: מה היה גובהו של עוג מלך בשו"ת? **תשובה:** יש מדרש שעונה היה נעק מימדים עד ששלושים אמה (15 מטרים) הגיעו רק לקרסוליים שלו... ולפי החשבון הוא היה גובהו בערך 250 מטר. קרוב למהא קומות. מדרש אחר באומר שרק פרוסת רגליו היה באורך ארבעים מיל (ארבעים ק"מ) וכן יש מדרשים נוספים רבים העוסקים בנושא, יש שיטות שגובהו היה יר'ק' כעשר מטר.

שאלה: מה שונה שנה זו מכל השנים? **תשובה:** אבי מורי שליט"א אמר לי שבשיבת חברון כל פעם שהגיע שנת שמיטה היו מתאספים רבים מהבחורים המבוגרים של הישיבה וראשי הישיבה היו אומרים שהסיבה לכך היא שבשנת שמיטה זה שנה שהקב"ה מביא ישועות לעולם וזה הזדמנות גדולה להיפקד בשו"ת, להתארס, להבריאה, להתעשר. כי שנת שמיטה היא שנה של ישועות. והנה כידוע מובא בספרים שגם שנה מעוברת היא שנה של שפע ויש תוספת של ישועות בעולם, והשנה הזאת באופן נדיר מתנגש גם שנה מעוברת וגם שנת שמיטה אז ישועות השנה אמורות להיות כפולות ומכופלות, ולכן כדאי לנצל השנה כראוי להתפלל יותר טוב ולהתחזק בעשיית רצונו ולעמוד בנסייונות שבכל יום ויום ואז נזכה בוודאי לקבל את כל השפע ששבים.

שאלה: מה הדרך לאדם שביתו יהיה מלא בשפע ברכה אושר ועושר כל הימים? **תשובה:** על הפסוק בפרשתנו למען ייטב לי בעבורך אמרו חז"ל בגימ' ט. לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין הברכה מצויה בביתו של אדם אלא בעבור אשתו, שאמר לו אברהם היטיב בעבורה. ורבה היה אומר לבני מחוזה תכבדו נשותיכם ועיי"ז תתעשרו. ואם יש לו מומן קונה לה לא צריכה בשמחה, וכשאלו לו ינהג כמו רבי עקיבא שאמר לא צריכה כל בשל שבוע אילו היה לי כסף הייתי קונה לך בלי גבול. והארי"ז היה אומר שכשהבעל לא מתקמצן עבור אשתו אפי' שאין ידו משתת כ"כ אז הקב"ה לא מתקמצן בעבורו ומעשירו, אך כשמקמצן עבור רצונות וצריכה של אשתו אז הקב"ה מקמצן בעבורו ולא מתעשר רח"ל.

שאלה: מה הדרך הקלה להקל על הבעיות שיש לילדים כגון קנאה שנאה תלות ושאר בעיות רגשיות אצל הילדים? **תשובה:** כשאבא נתן לילד יחס רגשי שיגרום לו להיות מסופק רגשית זה יכול להקל על הילד בכל התחומים, רק צריך לתת ביטוי לייחס הרגשי, ואיך עושים את זה? יקדיש לילד 10 דקות רק בשבילו יאמר לו התגעגעתי אליך, איך היה בחילדיו, מה למדת היום, ראה לו שנהנה ללמוד איתו, והיה רואה למרות שהאבא עסוק הוא מפנה רק בשבילו זמן, ומקדיש אותו רק בשבילו בלי טלפונים, זה יוצר מהפכה אדירה אצל הילד, ומקל עליו את כל הקשיים,

וכשאבא לא בבית כל השבוע יכול לעשות זאת בשבת בזמן איכות עם כל אחד ואחד. רבי שלמה הפמן.

יש להימנע מלקרוא מדור זה בשבת:

יעונו על השבוע: א. מי שיש לו חור בקיר כגון במקום שהיה מסמר והוציאו אותו ולעוד חורים וסדקים בקיר אפשר לשים משחת שיניים לבנה וזה ממש נהפך להיות חלק מהקיר... **ב.** מי צריך בטריה AA(אצבע) ויש לו רק AAA (זרת) יכול להכניס את הבטריה לאן צריך ולהוסיף

חתיכת נייר כסף בריווח שנזרז וזה עוזר כתחליף... **ג.** אלול שיש להם ליד עם עין צהילה יש רעיון הניח על העדשה של המשקפיים טישו, זה הרבה יותר נח ללד. **ד.** השחלת שרוך פרם לנעל באמצעות סלוטייפ. השרוך נפרם: השתמשו בסלוטייפ כדי להשחיל את השרוך לתוך החור בנעל. עטוף את קצה השרוך הפרוס בדבק סלוטייפ, ואז תוכלו להשחיל בלחות. **ה.** הרבה פעמים כשקופצים ציפורניים ובלעמים גם במספרים הציפורן עפה למרחק ודיז' הוא בעיה של דריכה על ציפורניים... הפתרון הוא לשטוף את

הלכות הקשורות לפרשה ולענייני היום

ותן טל ומטר - קיצור שינון הלכות המצוות בעניין שאילת טו"מ (לאשכנזים כי לע"מ הברכה שונה לגמרי ויש בזה דינים שונים). מ"ז חשוון תתחילם לשאול טל ומטר בברכת

ואם לא שאל: אם נזכר קודם ברוך אתה ה' יחזור לותן טו"מ. אם נזכר אח"כ, **קודם שומע תפילה** יאמר בשומע תפילה, ויאמר ותן טל ומטר לברכה (וי"א שמוסיף נמי על פני האדמה) כי אתה שומע. האומר קודם ז חשוון (לאחר שמחת תורה) ותן טל ומטר לפי רבי שלמה לזמן אורבך אינו חוזר כי סו"מ מעיקר הדין הוא זמן מטר. ולרבי חיים קניבסקי חוזר. **ומהני נמי לומר אחר סיום הברכה בשומע תפילה**, אבל לכתחילה יאמר לפני כי אתה. ואם נזכר אחר שומע תפילה **עד שלא אמר יהיו לרצון שבסוף התפילה (השני)** חוזר לברכת השנים. ואם נזכר אחרי רצה וחזר לשמע קולנו יצא בדיעבד.

ואם אמר יהיו לרצון שבסוף התפילה (השני) חוזר את כל התפילה. **ובמסופק** אם הזכיר, עד ל' יום בחזקת שהזכיר ותן ברכה כהרגלו וחוזר. לאחר ל' יום או אם אמר 101 (וי"א 90) פעמים וזאת כל מיני תבואתה לטובה ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה אינו חוזר, ויכול לומר ד"ז גם בשבת פרשת נח ולא היו מכין משבת לחול. ורש"י פוסק שאם מכיר בעצמו שעדיין לא הורגל בכך אז צריך לומר אף יותר פעמים כדי שיהיה שגור בלשונו.

ואברהם מברך. אסור לעשות מלאכה באמצע שמברך ברכה ואפ"י דבר קל אסור, וכן לימוד תורה אסור בשעת הברכה, ואפ"י להזיח בזה מאוד שלא יראה שמבזה את הברכה. ומי"מ נהגו שמו"מ לנגב ידים בברכת על נטי"ל ובברכת אשר ייצר שהוא חלק מהנטילה. כן העידו מהנהגת החזו"א. מתוך מנחת איש.

בפרשה ברית מילה. מהלכות מילה:

מבואר ברמ"א דכל מי שאינו אוכל בסעודת מילה היו כמנחה לשים. הדין הוא שהמוזמן לבית עצמה (והיינו לחיתוך) ולא לסעודה אינו חייב לבוא, ורוב המוזמנים שלא קרובים ממש לאבי הבן מוזמנים רק לברית ובוזה אין חשש כשלא בא. ורק מי שמוזמן לסעודה מפורש כגון קרובים מדרגה ראשונה וחברים טובים וכדו' יש את החיוב הני"ל של הרמ"א. והנה לכתחילה וודאי שיש להיזהר בזה וכל מי שהימנו אותו לסעדו על השתדל להשתתף בסעודה ולאכול שם שלא יהיה כמנחה ח"ו וגם שכרו הרבה מאוד, ולמי שקשה עליו או שיש לו טורח גדול יש כמה היתרים לא לבוא לסעודת מילה. אם נראה שהזמינו מפני הכבוד כגון שהוא הגיע לברית עצמו ולאבי הבן לא נעים כ"כ והוא אומר לו תשאר למה לא וכדו', אז מותר ללכת. וכן אם יש שם אנשים לא מהוגנים מותר ללכת. ואם יתבטל מלימודו, או שיש שם עשרה בלעדי, או שיפסיד תפילה צאיבה, או שיפסיד כסף, או שיצטרך לברך בלי זימון, יש לו על מה לסמוך כשלא מגיע לסעודת מילה.

חידות

הילדים: טז. איזה דבר יש בכל חדר בבית ובבית כנסת כולל בחדרי שרות ואמבטיה? **יז.** גי צרופי מילים למילה חול; **יח.** יז צרופי מילים למילה שעון; **יט.** איזה מספר יש בשעון מחוגים 5 פעמים; **כ.** איזה דבר יש בגופנו? **לא** משהו פנימי? עשרות פעמים; **כא.** איזה מספר גדול כשכותבים אותו הוא נקרא כמו אות אהת? **תשובות:** **א.** רש"י י' ו' להתפלל על בני יעקב כשיבאו בתהלים השני הוא מפרק ארבע. תהילה לודד על תהילת מפרק שלישי. ואנחנו מפרק רביעי. **ב.** בן נח נהרג על הגול. בן סורר ומורה. בא במחתרת. גונב איש ומכרו. עכן שגול מהחרס. גונב קסוה. **ט.** הכחן הגדול מתפלל ביו"ט: שלא תכנס לפניך תפילת עוברי רכים. **י.** שבתיהן עושים מי שברך לתענים התי"ב. **יא.** ותן לו ומטר לברכה. **יב.** בשמת תורה. **יג.** לומדי הדף היומי מתחילים בימים אלו ראש השנה. **יד.** מה שכתוב תפוחים ותפוזים נוציא ממנה פרי אחד אם יוצא תפוז סימן שזה השקית של התפוזים כי הרי לא כתוב נכון על השקיות, והי"א ייצא תפוח. ואז

חידות על פרשת השבוע (מאת הצדיק הרב ציון מלך מחבר הספר שולחן שבת): **א.** מדוע נכנס אברהם לשכם (רש"י)? **ב.** איזה פסוק בפרשה מכיל 190? **ג.** מי ביקש ממני 11 בעלי חיים? **ד.** בן כמה היה אברהם שנולד ישמעאל? **ה.** מי קרא לבאר ע"ש משהו? **ו.** איזה לבוש (לא בגד) מוזכר בפרשה? **ז.** איזה דבר אומרים בכל יום כמה פעמים והוא מורכב מארבע פרקים בתהלים: **ח.** המל גונב ומתחייב ע"ש מיתה? **ט.** האם מציינו שאפשר להתפלל על תפילה של מישורו אחר שלא התקבל? **י.** מה המשותף לשבת פרשת נח ושבט פרשת אמור לאשכנזים? **יא.** מתי מזכירים לכתחילה טל גם בימי החורף? **יב.** מתי מוציאים יותר משלושה ספרי תורה? **יג.** מי עוסק בענייני ראש השנה בימים שבין ראש השנה בשתשרי לראש השנה לאילנות? **חידות כלליות:** **יד.** לאדם יש שלושה שקיות על השקית הראשונה כתוב מכיל תפוחים, על השקית השנייה כתוב מכיל תפוזים, על השקית השלישית כתוב מכיל תפוחים ותפוזים. הכל נכתב בטעות על השקית הלא מתאימה איך אפשר לדעת מה מכיל כל שקית ע"י הוצאת פרי אחד מכל שקית? **טו.** אדם מונח לפני שלוש קערות על אחד כתוב התפוח פה, על השני כתוב התפוח לא פה, על השלישי כתוב התפוח לא בקופסה אחד. רק אחד משלושת המשטמים נכון, באיזה קופסה נמצא התפוח? **חידות לשאלו את**

השקיות הנותרות רק להחליף את הכיתוב על כל שקית כי על כל שקית יש כיתוב שגוי. **טו.** התפוח בקופסה 2 כי אם היה בקופסה אחד אז 2 המשטמים נכונים גם הכתוב על קופסה 1 וגם הכתוב על קופסה 3. וגם אם היה בקופסה 3 אז שני המשטמים נכונים גם הכתוב על קופסה 2 וגם הכתוב על קופסה 3. **טז.** דלת. **יז.** חול המועד. שעון חול. יום חול. **יח.** שעון יד, שעון מחוגים, שעון קיר, שעון מעורר, שעון שבת, שעון זהב, שעון חול, שעון מעורר, שעון דיגטלי. **יט.** המספר אחד נמצא במספר 10 במספר 11 פעמים, ועוד פעם במספר 12. **כ.** שיניים שערות אצבעות וציפורניים. **כא.** המספר אלף הוא גם אות אלף.

חידון משמעותיות מילים לפרשת לך לך: ז' משמעויות למילה בית: **א.** בית - בני הבית. "נגעים גדולים ואת ביתו רש"י: כתרונמו אנש ביתיה. (בראשית יב יז). **ב.** בית - פנים, תוך. "מבית ומחוץ לצנפני". אונקלוס: מגיו ומברא. (שמות נד יא). **ג.** בית - מבנה: בית מגורים. "מי האיש אשר בנה בית חדש" (דברים כ ח). **ד.** בית - מקום אחסון: בית מזווה. בית מנורה. בתי ידדים. בתי נירין. בית הבליעה. ה. בית - קבוצה שיש לה מנה משותף: בית הלל. בית אב. בית יעקב. בית קברות. ו. בית - קטע מובנה בתוך שיר: שיר בן חמישה בתים. ז. בית - אות באלף בית.

הגיגים המיועדים למי שיש לו תועלת

סוגרים דלתות. הם טורקים. מה עושים הגויים כשהם ישנים? נוכרים. **יש** לי חבר שלא יודע מאיפה מגיעים מי מעיין. זה נובע מבורות. **היום** איזה אחד העיר לי שהזקן שלי על הפנים, אמרתי לו: וכי מה חשבת שהוא יהיה על כך הפי. **להצטלם** בחתונות כשאני מחזיק בפתק: "ללא שכוח לקנות חלב". **איזה** בחור צעיר נעמד ליד הבית של בנט והתחיל לצעוק: "ראש הממשלה שקרן, ראש הממשלה שקרן!!" באו ותפסו אותו המאבטחים של בנט ולקחו אותו משם בכוח לחנות המשטרה. אמר להם הבחור: "אבל התכוונתי לראש הממשלה של סוריה" אמרו לו המאבטחים: "מה אתה חושב שאנחנו לא יודעים איזה ראש ממשלה שקרן?".

איזה העיר את רכב בסוכות ואמר לו סוף זמן קר"ש ענה לו הבן עוסק במצווה פטור מן המצווה כיוון שהוא עוסק במצוות ישיבה בסוכה. **מה** היעב בפסח ההקפדות בחמץ הם רבות וכל המחמיר תבוא עליו ברכה ולעומת זאת בסוכות מנסים להקל בכל דרך אפשרית, לבד, דופן עקומה, גוד אחית, גוד אסיק, ואולי י"ל הדטעם בזה הוא מושם שבפסח העבודות מוטלות על האישה, ואילו בסוכות זה על הבעל.

סלח לי אתה יכול להקפיץ אותי לרחוב פלוגי? אני לא בעיר. ואז מה כהים לא יכולים להקפיץ? מה?!! השניה אמרת שאתה לא בהיר. **תודה:** **אני** מרגיש חובה להודות לך מי שאמר לי שהעלון חסר ה"י"ר שריגשו תמיד כשהוא מסחר באיזה מקום, ויררו נחת מכל פירותיהם בעוה"ז. אני רוצה להודות באופן מיוחד לצדיק המפורסם שהוא זה להיות בן עולם הבא והוא כל הזמן מחזק בחורים ומשמח מאזד אנשים, ותמיד שגור על לשונו דברי תורה ודברים המשמחים אליקים ואדם, אהובם של הבריות הצדיק רבי יוסף ירמיה דנציגר שליט"א שיש לו חלק גדול בהעברת חלק מדברי העלון לרבים הי"ר שהיה לו לזכות ויזכה לחזק מכל ילדיו. **אני** רוצה להודות לחבור המופלג בחיר ת"ת הלחש שכולם גומרים עליו ההלל, והוא מתפלל רבות במקומות טובים ומיוחדים בחבור הממתיד אליהו אליעזר

אחד אומר לרופא: נראה לי שמתחילים להיות לי תסמינים של קורונה. שתיית מים גנובים ולא הרגשתי שום מתיקות. **נשארו** לי לקרוא רק עוד 350 עמודים מהיעוטון של סוכות. **לב** יודע מרת נפשו. מרת נפשו לא יודעת לב

פטנט למי שקשה לו לאכול מקרוני ארוכים: לפני הבישול לשפוך את המקרוניים בשקית לתוך בלנדר ולהפעיל שתיים שלוש דקות.

ישראלי ב-2025 מחפש את האישור לחיסון הארבע עשרה כדי להיכנס לחתונה.

לי אביה לשתות אפילו בקבוק יין שלם לבד. מה הבעיה? אני שותה לי שבע קצת עד שנגמר הבקבוק.

אבי המשודכת שואל את השדכן היקה: וחוש הומור יש לו? - השדכן בהתלהבות: אוהו, בוודאי. לא אחד ולא שתיים. יש לו המון חושים הומורים.

הדשא ירקו ירקו יותר מהתו שלו. **השמיטה** לימדה אותנו שגם בחו"ל כבר יודעים לגדל עגבניות במקום פלסטיק.

אחד עם כיפת בנט זעירה התחיל ללבוש ארבע כנפות עם ציציות ארוכות שמשתלשלות לו על המנסכים. שאלו אותו: מה הקשר? השיב: אחרת, איך יידעו שאני דתי.

גמתי את כל השניצל ואפילו ביקשתי מאמא מנה בוסטר. **מיהו צמחוני?** **יש** שחי על החסה וחס על החי.

צמחוני התעבב ולא הגיע לארוחת צהריים. התקשרה אליו אשתו: תבוא מהר הביתה, האוכל שלך נובל..

יש שקנה דוריטוס תמוך והוא מריח את רק את החמוץ וטוען את את החמוץ, הוא מחוסר קר בתי מנות, האם יכול להידבק ממי שטוען עם את החמוץ ומריח את החמוץ אבל הוא מחלים שהתחסן מנה אחת? ואת"ל שאינו יכול להידבק מה קורה אם התחסן חיסון שלישי אבל מיד אחרי החיסון הן, לא הוא מריח את החמוץ וטוען עם את החמוץ אבל הוא היה ליד חולה מאומת בשלוש חיסונים שהתעטף לידו, האם החיסון השלישי כבר השפיע על הריח החמוץ או שעדיין אם אין טעם מתוך אולי הוא חוייב? **לחמוץ** וישראלית? **האם** ארכיאולוג העלה חרס בידו, זה סימן שהוא הצליח או לא?

האם למי שעובד במפעל לספרי קודש יש לפעמים יום סידורים? **האם** יש ערבים לזכור של הרב כהנא? **מצחק** שלאלה שהדליקו את המנורה קוראים מכבים. **באיסטנבול** לא

ראבי נ"י יהי"ר שימשך להצליח בלימודים ויחזור להתפלל אתנו כל היום.

ניתן להשגיח את העלון בבני ברק: על יד הכניסה לתלמוד תורה כתב סופר רחוב סוקולוב 25. **ובבית הכנסת** בית אהרן רחוב רד"ק. **ובבית"א** המרכז מניין **אברכים** 'פרדס כף' רחוב אבוחרצ'א 9. **ובכולל** 'מורש' ו'דעת' (בית כנסת הגדול) כשפריה בקומה הראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקלסר ירוק. **וכן בשאר המקומות** ואצל המפיצים הקבועים ובראשם הגאון החסידי הגר"י זר שליט"א שבנהגותנו הציג רבים במאר שחת. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** **כמו"כ ניתן להשיג את העלון** במדינתין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:37 בכניסה לתנות (ש.מ.ח. - שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל אביהם המסור של תושבי ההר רבי שמחה שליט"א שבחודש תשרי השנה הפך את הר יונה למקום שכולם רוצים לבוא לשם. **כן ניתן להשיג בירושלים** ב**ישיבת מיר** אצל הגאון האהוב רבי דוד רוטשילד שליט"א, שאין לו בעולמו אלא ד"א של הלכה. **בבית שמש** אצל המלמד המסור והמפורסם מאד האהוב והמיוחד רבי נחום זכרשי שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **כן ניתן להשיג בנתניה** בבית בוכרסי, ב**רחובות** ביישיבת מאור התלמוד, **בירושם** אצל מו"ה הרבי הגדול הצדיק המופלג רבי מיכאל גולדנברג אשכנזי מרבי"ר ירוחם, וב**קרית גת** בביהכ"ם שומרי אמונים מיום שישי. **בעוצם** אצל הבחור הנפלא דמות של מבקש ה"י בכל כוחו שמואל הוינגסברג נ"י למקום אם הפסיק לחלק אחד מהמקומות הנ"ל לא לעדך. **לקבלת העלון בפתק** יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ ניתן להשיג במיל: 456alon@gmail.com **יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ 456alon@gmail.com** להשתתפות בהוצאת העלון ל**נפות**: 0527633431. או ב**ידידים** פלוס-רשת הכוללים פרדס כף-עלון, (שלוחת 2422). זכות הרבים תלוי במסיעים: **עלון בודד עולה לנו 15 אגורות ואשרי מי ששותף בזה.**

ניתן לקבל את העלון בכתב יותר גדול במיל הנ"ל